

# Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

## Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primerim popustom Posilana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogobi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejema inšertov v ulici Molin piccolo št. 3, 11. nadst..

## „Edinost“

zhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

### Naročnina znaša:

Za celo leto . . . . . 24 kron  
za pol leta . . . . . 12 „  
za četrt leta . . . . . 6 „  
za en mesec . . . . . 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nčv.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nčv.).

Telefon št. 870.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Tr. u.

## Zakasnelo spoznanje.

Dne 15. t. m. je imel gremij trgovcev dunajskih svojo polno sejo, v kateri so vsprejeli resolucijo, s katero pozdravljajo gospodarski program sedanje vlade in izrekajo svoje prepričanje, da ima vlada resno voljo za izvedenje tega programa. Dosledno temu izrekajo svoje globoko obžalovanje na tem, da se delo gospodarskih reform ovira.

Gospodje so torej rezolvirali proti obstrukciji v parlamentu. To je posebno jasno povedal člen gremija Seutter, ki je rekel: »Nekaj malo jih je, ki hočejo preprečiti delovanje parlamenta. Proti obstrukciji, kakor se vrši danes, ki niti jasnega cilja nima pred očmi in naj bo le v dokaz sile, se morajo dvigniti vse gospodarske korporacije kolikor mogoče glasno in pogosto. Volja skupnosti prebivalstva se vendar pokaže močnejšo, nego pa trma posamičnikov.«

Predsednik gremija pa je rekel v dolgem govoru svrjavi na adresu Čehov: »Kako da morejo opravičiti tako oviranje parlamenta v njega ustavnem delovanju? Ali ni parlament ono zakonito mesto, kjer je možno stvarno razpravljati o vsakoršajih interesih države in v nje narodov, torej tudi narodnih? — Velika stara država v srcu Evrope se ne giblje v takih časih, ki so za druge države doba povzdiganja in blaginje.« — »Zadnji čas je, da narodni prepir potihne in da nastopi mirno tekmovalstvo v napredku, kulturi vseh narodov v Avstriji. In onim poslancem, ki se imenujejo voditelji svojih soplemenjakov, treba zaklicati, naj enkrat odnehajo od tolikoletnega, mozg države sesajočega prepira, ki je ob enem nevarna igra z ustavo. Za posledice tej igri ne morejo oni prevzeti odgovornosti, istotako kakor nimajo pravice, da bi radi namišljenega zastopstva narodnih interesov preprečali gospodarsko delo, napredek, razvoj jedne cele države.«

To in mnogo drugega pametnega so gospodje govorili dne 15. maja 1900. Kar so govorili o gospodarski krizi, o potrebi gospodarskih reform, o stagnaciji v zakonodaji naše države, o velikih nevarnostih, ki prcti državi, ako se bo ta stagnacija nadaljevala in bomo obnemogli nasproti silni konkurenci drugih držav, to je vse gola in žalostna resnica. Resnica je tudi, da je v takih časih obstrukcija velika nesreča. In ne zadnja re-

snica je, da je naše ustavno življenje jako bolno in da je institucija parlamentarizma sama v nevarnosti.

Resnico so govorili, le škoda, da so jo govorili še le dne 15. maja 1900. Škoda, da se niso spomnili na to in da niso rezolvirali proti obstrukciji že tedaj, ko so njihovi sorojaki, ko so nemške skupine uprizarjale parlamentarne in poulične revolucije, ko so zasramovale predsedništvo, ko so brutalno gazile v blato majoritetni princip, na katerem sloni institucija parlamentarizma, ko so sinovi nemške kulture vsako parlamentarno delo onemogočali s takim nasiljem in s takimi surovostmi, da je bilo v pravo sramoto! Kje je bil tedaj gremij trgovcev dunajskih?! Takrat naj bi bili povzdignili svoj glas, takrat naj bi bili rezolvirali! Mari hočejo zabujati domnevanje, da je češka obstrukcija le pojav sam za-se?! Mari ni to naravna posledica prejšnje nemške obstrukcije, oziroma dogodkov, ki so se vršili vsled nemške obstrukcije! Štem pa nočemo reči, da so Čehi začeli obstrukcijo le iz objestnosti, kakor so jo začeli Nemci, in da so Čehi premamili vspehi, ki jih je dosegla nemška obstrukcija. Ne, usodno zlo te nemške obstrukcije je v tem, da so vsled nje triumfov Nemci postali še objestnejši, da so se začeli oglašati z zahtevami, ki se ne dajo uresničiti, katerim so se bili že sami odpovedali in ki izzivljajo nenemške narode na skrajni odpor! Da ni nemška obstrukcija slavila svojih zmag, da ni državna avtoriteta kapitulirala pred njo, da sta državna oblast in javno menenje — vzlasti vse velike gospodarske korporacije — moralno in materialno podprli tedanjo večino v nje boju proti obstrukciji, da niso žrtvovali ministerstva za ministerstvo tej nemški revoluciji: ta poslednja bi bila došla ad absurdum in zaprta bi bila pot nje naslednicam. Ker pa niso storili tega, ker so dopustili, da je nemška obstrukcija triumfirala, je pa prišel parlamentarizem ad absurdum in obstrukcija je postala pravoveljavna ustanova, ali — kakor je rekel te dni dr. Herold — last vseh narodov.

Gospodje v gremiju na Dunaju menijo, da v drž. zboru na Dunaju je zakonito mesto za varovanje vseh interesov, torej tudi narodnih! Ali za božjo voljo, zakaj niso tako govorili nemškim poslancem, ki so ovirali delovanje parlamenta in so to početje opravičevali ravno

umotvorov. V prvem delu je profesor Šrepel svojim mojsterskim načinom opisal Puškinov položaj in upliv v ruski književnosti ter priobčil njegov pojav v hrvatski lepi knjigi, dodavši tudi izkaz vseh prevodov hrvatskih iz Puškina od leta 1842. do danes. Potem pripajajo »Izabrane pjesme«, v katerih je razvidna vsa veličina liriske duše pesnikove; za njimi so tri pesniške povesti: Kavkazki zarobljenik, Česma Bahčisarajska in Poltava, trije divni plodi romantično-epske stroke; dalje tragedija »Boris Godunov« in konečno povest v prozi: »Kapetanova hčerka«.

Puškin je prvi preporoditelj ruske lepe knjige: on časti in poštuje stareje pesnike Lomonosova in Deržavina, Žukovskega in Batjuškova, ali istočasno uvaja novi duh v rusko književnost, odpira njena vrata uplivu zapadne kulture, ne da bi za to nehal biti Rusom in čutiti ruski.

Njegov glavni ideal je svoboda, ali ne revolucionarna brezkrajnost, ampak svoboda miru in ljubezni. Kakor so bile okolnosti v Ruski, je Puškin trpel radi tega.

Nekoč so ga vabili, da bi zapel v slavo carice Elizabete Aleksijejvne (1819), a on je napisal:

Na liré skromnoj, blagorodnoj  
Zemnyj bogovj ja ne hvalilj,  
I silé vj gordosti svobodnoj.

s trditvijo, da so jim narodni interesi v veliki nevarnosti?! Zakaj govore tako samo Čehom? Zakaj niso govorili tako tudi Nemcem? In prosimo: na nemški obstrukciji so točno sodelovali tudi zastopniki gospodarskih, kmetijskih, trgovskih in industrijskih interesov, ne izvzemši dunajskih!! In gospodje v gremiju niso našli besede graje! Ali pa so morda še le zdaj prišli do spoznanja, da je obstrukcija škodljiva njih interesom? Potem pa jim že moramo reči, da jim je to spoznanje prišlo malce — prepozno!

## Politični pregled.

TRST, 18. maja 1900.

**Iz zbornice poslancev.** Med vlogami v večerajnji seji poslancev je bila, razven že javljene predloge o delavniku v rudnikih, vladna predloga o šestmesečnem proračunskem provizoriju. Ministerski predsednik je uložil predlog o preodkazu vsled bede dovoljenih kreditov posameznim kraljestvom in deželam. Finančni minister je uložil spremembo k členu VI. in XII. finančnega zakona za leto 1900. V dopisu je isti minister naznanil, da umika proračunski provizorij za dobo od 1. januarja do 1. aprila 1900. V pojasnilih k predlogi o šestmesečnem provizoriju se naglašja, da ni pričakovati popolne rešitve finančnega zakona pred koncem leta in sicer zato, ker je delo proračunskega odseka zaostalo, ker imajo delegacije zasedanje in ker treba v jesen sklicati deželne zbornice, da določijo deželne proračune ter da bodo sklepali o predlogih vlade glede zboljšanja deželnih financ. Isti zakonski načrt naj bi pooblastil finančnega ministra, da uporabi 68 milijonov investicijske oziroma kronske rente v svrhu nujnih naprav, kakor so: šolska poslopja, vodne zgradbe, železnice itd., dela, ki so že pričeta ter jih treba nadaljevati. Ako bi zbornica ne dovolila teh sredstev, bi moralna vlada odložiti vse investicije, ker jih ni mogoče pokriti iz tekočih dohodkov niti iz zalog v blagajnicah, katere so izpraznjene po lanskih investicijah, po preosnovi valute in po akciji v odpravo bede vsled elementarnih nezdov.

Posl. Conci je interpeliral zaradi raznih narodnih in gospodarskih vprašanj, ki se tičejo Trentinskega. Posl. Rizzi in tovariši so interpelirali zaradi ustanovitve rokodelske

Kadilom! lesti ne kadilj,  
Svobodu lišj uméja slavilj,  
Stihami žertvuja lišj ej,  
Ja ne roždenj carej zabavitj  
Stydljivoj muzoju moej.

V Puškinu se vidi upliv zapadnih književnosti, posebno francozke in angleške. Shakespeare, Walter Scott in v prvi vrsti Byron, to so njegovi glavni uzori in njihova sled se nahaja raztrešena po vseh umotvorih Puškinovega genija.

Puškinova poezija ni drugo nego zgodovina borbe vzvišenega idejala, ki išče svetlo, polnost čuta in svobodo.

Slavni ruski kritik Bjelinskij je najlepše karakterizoval Puškinovo delo, ko je napisal sledeče: Ruska poezija pred Puškinom je bila le leposlovno razstavljanje prekrasnih čutov in visokih misli, katere niso njena duša, marveč za katera je ona bila kakor primerno sredstvo za dobro svrhu, kakor bela in ruđeča barva za bleči obraz starice-resnice. Radi tega je v ruski književnosti resna, zanosna in tvorna poezija le redko sijala v dejanjih in ta sja se je zgubljal v masi rectorijske vode. Mnogo se je pridobilo za jezik, za stih; ali prave poezije ni bilo! Puškin je bil poklican, da prvi objavi njene tajne v Rusiji . . . . .

Ne le stih, marveč vsaki čut, vsaka

žola v Pulju. Posl. Weisskirchner, Strohbach in tov. so interpelirali ministra za uk in bogočastje radi dogodkov na dunajskem vseučilišču, je-li pripravljen čuvati jednako-pravnost krščanskih slušateljev na univerzi ter preprečiti nadaljne škandale.

Šele le ob 4 uri popoldne so bile prečitane uloge. Posl. Fort je vprašal predsednika, je-li pripravljen za bodoče v slučajih nesklepnosti zbornice postopati enako kakor podpredsednik Začek, ki je zadnjič o taki priliki zaključil sejo. Predsednik dr. Fuchs je odgovoril, da ne soglašja s postopanjem dr. Začeka. On (dr. Fuchs) da ne bi zaključil seje, ampak jo samo pretrgal, dokler bi se ne zbralo zadostno število poslancev. Temu sta sledili dve glasovanji po imenih o o predlogu posl. Formaneka glede prilaganja peticij stenografičnemu zapisniku.

Posl. dr. Kronawetter in tovariši so interpelirali v stvari Židkinje Miheline Araten, zakaj niso takoj, ko je redarstvo izvedelo slučaj, deklee izpustili iz samostana ter izročili očetu. — Predlog posl. Formaneka je bil v dveh glasovanjih po imenih odklonjen. Potem je posl. Doležal predlagal dve nadaljni glasovanji po imenih glede neke peticije. Predlog je bil sprejet.

Vsega so sprejeli tri poimenska glasovanja, predlagana od Mladočehov. Predsednik je nameraval že po drugem glasovanju po imenih zaključiti sejo, a pl. Javorski ga je naprosil zasebnim potom, da nadaljuje sejo, če treba, tudi do polnoči ter tako utruji obstrukcijo Čehov. Med tretjim glasovanjem so Čehi zapustili dvorano. Ostalo je 93 poslancev. Predsednik je konstatiral, da je zbornica nesklepčna ter je prekinil sejo za pol ure. To postopanje nasprotuje docela dosedanemu običaju. Doslej so vsi predsedniki v enakih slučajih sejo zaključili ter prihodnjo naznanili poslancem pismenim potom. Čehi so odločno protestirali proti tej novotariji. Ko je minolo navedene pol ure, so bili Čehi odsotni. Ker se je pa levica zbrala skoro polnoštevilno, je bila zbornica sklepčna. Na to so se Čehi začeli vračati v dvorano, kjer jih je levica sprejela s smehom. Posl. dr. Brzorad je klical: »Seja je neveljavna. To Vam hočemo dokazati.« Čehi so zahtevali skoro enoglasno za besedo, da protestirajo proti postopanju predsednika. Prvi je govoril dr. Pacak, ki je na podlagi celega kupa stenografičnih zapis-

želja, vsaka misel, vsaka slika je bila v ujem izpolnjena z neizrecno poezijo: on je prvi med Rusi — da se poslužim grškim načinom govora — zadobil pás Kiprida-Afrodite, ki mu daje vso moč dražesti in privlačivosti na dušo in srce ljudij. Puškinova muza je — aristokratska devica, ki v sebi združuje krasoto in graciejo z milino tona in s plemenito prostostjo, prekrasna notranja svojstva z virtuoznostjo oblike.

Res škoda je za ruski narod, za slovanstvo, za ves svet, da je takov, od Boga nadahnen pesnik moral umreti v najlepši možki dobi, ko še ni bil dovršil 38 leto (roj. 26. velikega travna 1799, umrl 29. prosinca 1837). A padel je radi one klete mode, katero je največ sam sovražil in mrzil, kar je razvidno v njegovem »Evgeniju Onjeginu«, ko Onjegin ubija v dvoboju svojega najboljšega prijatelja Lenskega, ker društvena moda tako zahteva.

Starodavna Moskva je dne 5. rožnika 1880. omiljenemu pesniku ruskega naroda postavila krasen spomenik in Ivan Turgenjev je takrat rekel v slavnostnem govoru, da je Puškin prvi ruski umetnik-pesnik, da je on prvi zasadil globoko znamenje poezije v rusko zemljo.

(Pride še.)

## PODLISTEK

### Dar „Maticе Hrvatske“ za leto 1899.

Priobčuje Driz.  
(Nadaljevanje.)

Aleksander Sergejevič Puškin je star znanec v vsaki boljši književnosti, on je ljubljene prijatelj lepe knjige. Posebno čitateljem »Maticе Hrvatske« je poznan že od prej, ker leta 1881. je Matica izdala njegovega »Evgenija Onjegina« v prevodu starine-pesnika Ivana Trnskoga in potem leta 1891. knjigo »Pjesnički prvaci u prvaj polovini XIX. veka«, v kateri Puškin zavzima dično mesto poleg drugih velikanov iste dobe: Byrona, Leopardija, Heinea, Mickievića, Hugo-a in Kollárja.

Ali »Matica« je hotela proslaviti Puškina tudi lani, ko ga je ves svet, pogotovo slovanski in v prvem redu ruski slavil o priliki stoletnice njegovega rojstva. Hrvatski beletristiški listi so v tej priliki izdali posebno številko v slavo Puškina, v zagrebški »Akademiji« se je držal slavnostni govor o njem, dočim je »Matica« podarila svojim členom krasen venec umotvorov velikega genija.

Knjiga, ki nam jo je dala »Matica« v tem letu, je prava antologija iz Puškinovih

nikov dokazal, da je bilo ravnanje dra. Fuchsa neopravičeno ter da so vsi predniki v takem slučaju zaključili seje. Predsednik dr. Fuchs se je opravičeval, a Čehi so ga preupili. Končno je moral predsednik izjaviti, da je ravnal v dobri veri in v prepričanju, da je tako prav. Dodal je, ako nastane mir, da hoče zaključiti sejo.

Na to so se Čehi umirili in dr. Fuchs je zaključil sejo z dostavkom, da prihodnje seje priobči pismeno.

Ta seja je trajala od poludnavajstih do sedmih popoldne, ne da bi se dotaknili dnevnega reda.

V soboto se zasedanje radi binkoštnih praznikov odloži do 8. junija.

### **Iz kluba nemških nacionalcev.**

Klub nemških nacionalcev je imel včeraj sejo, v kateri so se posvetovali o taktiki nasproti obstrukciji Čehov ter sklenili, da se bodo o vsem strogo držali pravilnika; predloge proti obstrukciji bodo podpirali le v toliko, v kolikor iste ne nasprotujejo pravilniku. Končno je klub odobril postopanje svojega predsednika, posl. Kaiserja, v kvotni deputaciji.

### **O obsodbi Taušanovića**

pišejo v »Information« iz Belegrada dne 14. t. m.: V znani aferi Taušanović so danes razglasili razsodbo. Kakor je bilo predvideti, je Taušanović obsojen, in sicer kakor falzifikator izvestnih akcij »Beogradske zadruge«, katere je lombardiral (zastavil) v srbski banki v Zagrebu in centralnem kreditnem zavodu v Novemgradu. Čudno pa je, da se ni nikdo prijavil na sodišču kakor poškodovanec in tudi akcij niso zahtevali od dotičnih denarnih zavodov. Na podlagi supozicije da so te akcije ponarejene, a brez vsakega dokaza, so obsodili Taušanovića, in sicer zato, ker se je le on jedini še po njega vztrajni opoziciji zdel nevaren kralju Milanu. Šaj se je ta poslednji izrazil že pred meseci, da Taušanovič ne sme nikdar priti iz zaporov. Kazen Taušanovićevo so členi »Milanovega otroškega vrta« — tako imenujejo namreč v Belegradu zasmehljivo sodni dvor, sestavljen iz samih nenadarjenih ali tembolj pohlepni mladeničev in sinov kreatur Milanovih — odmerili na pet, oziroma enajst let ječe v lahkih verigah. Taušanović je sedaj hudo bolan in je gotovo, da bo živel le še nekoliko tednov. Tu je splošno prepričanje, da je nesrečni Taušanović popolnoma nedolžen in da je le žrtev maščevalnosti Milanove. V svojem za Srbijo jako blagoslovnem delovanju se je Taušanović zlasti odlikoval kakor organizator na gospodarskem polju. On je ustanovitelj Beogradske zadruge, ki v Srbiji zavzima drugo mesto, on je ustanovil srbsko razredno loterijo, prvo srbsko zavarovalno družbo, prvo srbsko paroplovno družbo; njegovi inicijativi mora zahvaliti svoj obstanek tudi srbska banka v Zagrebu; on je ustanovil na stroke kmetijskih družeb. Tekom let so šli preko njegovih rok mnogi milijoni, on pa je ostal vedno — siromak in poštenjak. Ne baš brezmažnemu generalissimu se sploh ne posreči, prepričati svet o tem, da bi bil Taušanović v svoji zreli dobi zamenjal karijero velespoštovanega politika z ono ponarejalca in sleparja.

## **Tržaške vesti.**

**Besede in dejanja.** Novi gospod župan tržaški je v svojem nastopnem govoru izrekel prav lepih besed, ki so tudi nam simpatično zvenele na ušesa. Zlasti nam je ugajalo, ko nam je zatrjal, da on je mož — svobode! Take svobode namreč, ki pušča vsakemu svoje prepričanje in ki spoštuje vsakogar prepričanje; svobode v tem zmislu, da se radi političnega ali narodnega prepričanja nikogar ne ovira v izvrševanju mandata, na delu za skupni blagor, marveč da se delo vseh, brez razlike, harmonično združuje v jeden cilj, za katerim moramo stremiti vsi — v pospeševanje moralne in materialne blaginje te pokrajine oz. občine.

Tako nekako je govoril gospod župan Sandrinelli, a mi vprašamo: kdo bi mu ne pritril? On je pozival vseh, naj delajo za javni blagor. Vseh...! S tem pa je eo ipso izrekel tudi zahtevo, da se vsem tudi da prilika, da bodo mogli izvršiti svojo dolžnost v zmislu poziva Sandrinellijevega!

Zmožnosti in moči vsakogar naj bi se porabile, te moči naj bi se porazdelile primerno in se družile, tako, da bi bile razmerno zastopane koristi vseh onih členov občine, ki so izvolili te može z različnimi prepričanji in različnimi nazori in ki so torej

tudi — voljei namreč — različnih prepričanj in različnih nazorov! Gospod župan Sandrinelli je rekel: prepričanje vsakogar je sveto in je je treba spoštovati. Gotovo! Zlata beseda je to! Gospod župan je gotovo mislil na prepričanja in nazore gospodov zastopnikov. Da, tako je, in spoštovanje do prepričanja vsakega zastopnika je v tem nujnejšo dolžnost, ker se s tem spoštujejo tudi nazori in prepričanja onih, ki so te zastopnike poslali v zborstvo. A glavni izraz takega spoštovanja je, da radi njegovega prepričanja nikogar ne oviramo, ne mrzimo in ne odpravimo od spolnjevanja svoje dolžnosti, ker s takim odpravljanjem škodimo onim, ki so ga izvolili, kratimo torej svobodo in vzkradamo državljanske pravice občanem, državljanom.

Tako smo si mi tolmačili nagovor gospoda župana Sandrinellija, torej na način, ki je gotovo časten zanj.

Lepe so bile besede gospoda Sandrinellija, a kaka so dejanja onih, ki so ga poselili na stol župana, njegove stranke?! To smo videli takoj na volitvi municipalne delegacije, oziroma deželnega odbora.

Ta častna korporacija šteje 10 členov. Pustimo na strani mestne Slovence in računajmo, da okolica daje petino vsega prebivalstva. Ako bi gospoda v mestnem zboru imeli le marvico zmisla za tisto svobodo in tisto medsebojno spoštovanje in tisto potrebo zloznega delovanja vseh, o kateri je govoril njihov zaupnik in župan Sandrinelli, bi priznali, da vsaj dve mesti v delegaciji pristojati zastopnikom okolice! Kaj dve — niti enega mesta niso privoščili, da-si je med zastopniki okolice tudi jeden Italijan, njihov pristaš!!!

Očitneje niso mogli pokazati svoje nedobrotnosti do okolice! Kakov kontrast med besedami Sandrinellija in dejanji signorov! Okolica, petina prebivalstva, nima zastopnika v delegaciji, pač pa so izvolili petorico Židov!!! Med 10 členi delegacije 5 Židov! In to v mestu, katerega prebivalstvo nima ni 5% Židov!

To je preveč celo listu »Avanti«, ki je sicer fanatičen nasprotnik antisemitov; ta list pravi namreč, da je tako potiskanje Židov na prva občinska mesta v kričeem nasprotju z razmerami in javnim menenjem.

To je torej tista pravičnost, tisto spoštovanje prepričanja vsakogar, tisto zlošno delo, o katerem je govoril g. Sandrinelli: tretjini krščanskega prebivalstva nič, 5% Židov polovico oblasti, ali prav za prav, kakor so razmere — vso oblast!

Tako je: lepih besed smo čuli dovolj, lepih dejanj pa ne vidimo nobenih.

**Za Dantejev spomenik.** Municipalna delegacija je začela svoje delovanje s tem, da je zasnova odbor, ki se be bavil z — Dantejevim spomenikom! »Piccolo« je seveda silno zadovoljen s tem začetkom.

**Koncert Kubelikov** se je tudi sinoči obnesel sijajno. Mladi čarodej je pokazal o slovesu iz našega mesta, kjer je bil zadnje dni pač najpopularnejša oseba, še enkrat vso svojo čudovito oblast nad svojim instrumentom ter je zopet presenetil mnogobrojne poslušalce — velikansko gledališče je bilo natlačeno do zadnjega kotička — z vedno novimi neverjetnostimi.

Aplavdiranju ni hotelo biti ni kraja ni konca in vedno z nova je še mladi umetnik izvrševal nove komade izven programa.

Slava mlademu Čehu!

**Podpora za ženitev.** Glavno ravnateljstvo za javno dobrodelstvo v Trstu razpisuje podporo za slučaj poroke v znesku 200 kron za ubogo Tržačanko. Ta podpora se izplača iz ustanove »Marco Cambracchi«. Prošnje je uložiti do 15. junija t. l.

**Od sv. Jakoba** nam pišejo: Torej vendar enkrat! Zastava bratovščine sv. Cirila in Metoda je dodelana. Četudi zastava nikaj izrednega, saj zastavo ima dandanes že vsako društvo, pa vendar smo to zastavo tako težko pričakovali, kakor kako privojevano narodno pravico; kajti s to zastavo stopimo svetojakkovski Slovenci na dan. Ona bo v cerkvi sv. Jakoba najboljši dokaz, da slovenske propovedi v tej cerkvi niso le kake izredne, milostno dovoljene koncesije pešiči (kakor naši nasprotniki mislijo) Slovencev, ampak potreba, katere toliko časa niso hoteli in še nočejo priznati, za tako ogromno večino naših, da se v tej večini tuje kar pozgubljuje. Dokaz za našo trditve je dejstvo, da je o priliki sv. poslanstva (misijona) neki duhovnik spovedoval po 4 ure na dan in v tem času oglašil se je v njegovi spovednici le en

spokornik — Lah in še ta je bil otrok. Oni laški misijonar, o katerem se je govorilo, da je nesel prijetne spomine iz Trsta, se je izrazil, da se je pri njegovi spovednici oglasilo nad dve tretjini spokornikov — Slovencev. Ta velika večina naših pa do danes ni nastopala javno nikjer, ne v cerkvi, ne na trgu, ker se je sploh javnosti, recimo — bala. Ali naša zastava jej prežene ves strah, in videli bomo jasna lica, vedra čela stopajočih za njo! »Na to bandero prisega mo!« Kedor mi tega ne veruje, naj se v nedeljo udeleži blagoslovljenja naše zastave in narodne veselice na šolskem vrtu. Blagoslovljenje se prične, kakor je že cenj. »Edinost« poročala, ob 3. uri popoldne. Po blagoslovljenju pa poudemo v šolski vrt. Torej prid' te vsi, vsi!

F. R.

**Z naših sodišč.** Tuk. dež. sodišče je včeraj obsodilo 22-letnega Petra V. iz Kopraradi razgrajanja in dejanskega napada na redarja, ki ga je hotel aretirati, v dva meseca težke ječe, poostrene z enim postom vsaki mesec. Obdolženec se je izgovarjal, da je bil vprašanega dne docela pijan, česar pa ni mogel dokazati.

**Indijci v Trstu.** Predvčerajšnjim je z Lloydovim parnikom »Imperator« prispela iz Bombaya druga skupina Indijcev, namenjenih na svetovno razstavo v Pariz. Bilo je vseh skupaj 18 oseb, med njimi 7 žen in dva otroka. Kače, katere krotijo ti umetniki, so nosili seboj, zavite v volnate odeje. Včeraj popoldne so se odpeljali v Milan.

**Tatvina.** Tobakarici Mariji K. v ulici Sette Fontane št. 19, so neznan tatovi, ko je bila pri službi božji, odnesli iz prodajalnice okolo 160 kron gotovine, a iz omare v bližnjem stanovanju par zlatih uhanov v vrednosti 20 kron in hranilno knjizico, glasečo se na 3900 kron. Zločinci so bili odprli stanovanje s ponarejenimi ključi. Oškodovanka je obvestila redarstvo, ki pa še ni našlo tatov.

**Dražbe premičnin.** V soboto, dne 19. maja ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Farneto št. 34, hišna oprava; v ulici Carradori št. 3, sir in železna blagajna; v ulici Amalia št. 1, hišna oprava, tehnične, vozi in oglje; v ulici Giulia št. 47, gprema za krmo; v ulici S. Francesco št. 16, hišna oprava; in Corso št. 22, usnje, kože in elastike za čevlje.

**Vremenski vestnik.** Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 11.7, ob 2. uri popoldne 18.6 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 755.7 — Danes plima ob 0.35 predp. in ob 10.47 pop.; oseka ob 5.32 predp. in ob 5.30 popoldne.

**Iz Bazovice** nam pišejo: Dne 22. aprila t. l. se je vršil tu v prostorih gostilne pri »Lipi« drugi redni občni zbor našega pevskega društva »Lipa«. Iz poročila tajnikovega je bilo razvideti, da je društvo v teku prvoletnega svojega obstanka res delovalo. Prirejali so se izleti, lepe veselice, ter zabavno-poučni večeri, na katerih se je naše občinstvo lepo zabavalo, a društveniki so se o tem poučevali in navduševali za splošni narodni napredek. Društvo si je že v drugi polovici leta svojega obstanka omislilo svojo društveno knjižnico, v kateri ima na razpolago že nad 140 raznih slovenskih knjig, katere členi, postali bolj marljivi, tudi bolj marljivo čitajo ter si tako bistrijo um in pojme o prošlosti narodov in njih zgodovini.

Iz blagajnikovega poročila smo razvideli, da je imelo to društvo že v prvem letu svojega delovanja nad 700 kron prometa in da je vklub mnogim stroškom vendar še nekaj ostalo; za kar pa je naša mlada »Lipa« gotovo hvaležna svojemu največjemu podporniku, g. Jos. Urbančiču, kateri je ob vsaki priliki se svojo rodoljubnostjo, naj si bo moralno ali dejanski, podpiral našo »Lipo« ter jej tako omogočil uspeh truda.

V novo predsedništvo so bili izvoljeni sledeči gg.: Hraber Ražem predsednikom, Just Ražem podpredsednikom, Vinko Škerjanc tajnikom in Josip Mare blagajnikom. Nadalje so bili izvoljeni: knjižničar, dva namestnika, dva pregledovalca, dva nadzornika in dva gospodarja.

Po dovršenem zborovanju je začela živahna domača zabava; pesem se je glasila za pesnijo, a med tem smo slišali več primernih poučnih in navdušenih govorov gospoda predsednika, kateri nam je živo slikal pomen, potrebo in smoter pevskega društva posebno pa tu ob jadranski meji, ko nam tuji naval dan na dan preti uničiti naš slo-

vanski naraščaj. Peveci smo bili kar osrčeni, ko je govornik zaključil veseli večer s sledečim navdušenim refrenom:

Slovska je naša Primorska krajina,  
Slovska nas oče in mati gojila  
Slovska je naša trobojna zastava,  
Le pesem slovska naj iz prs nam odmeva!

Razglasilo se je bilo, da napravi naše društvo »Lipa« dne 20. majnika t. l. ljudsko veselico na planem; ker pa je imelo društvo v tem mesecu več pevskih vaj za cerkveno petje in ni dostajalo časa za vezbanje novih koncertnih pesni, se je določilo, da se priredi namerjana veselica na binkoštni ponedeljek t. j. 4. junija t. l. na dvorišču gosp. Urbančiča gostilne pri »Lipi«. To naj velja v naznanilo vsem onim, ki še vedno mislijo, da bo prih. nedeljo t. j. 20. majnika v Bazovici namenjena »ljudska veselica«.

Ravnokar smo zvedeli, da priredi istega dne, to je na binkoštni ponedeljek pevsko društvo »Kolo« iz Trsta izlet v Bazovico s svojim pevskim in tamburaškim zborom. Mi se veselimo na tej vesti in pozdravljamo bratski že danes to res neumorno in požrtvovalno delujoče društvo s krepkim: Na zdar!

Tebi mlada Slovska »Lipa« pa želim: Rasti, cveti in obrodi obilo sadu, vse v korist nam in naši domovini, in pod tvojo senco naj naša slovska pesen brata z bratom družji, blaži in jači. Bog in narod!

## **Vesti iz ostale Primorske.**

× Iz Koprar nam pišejo: Najstarejša posojilnica v Primorji »Posojilnica in hranilnica v Kopru« je imela dne 29. m. m. svoj občni zbor za 16. upravno leto. Posojilnica je imela v minolem letu primerno mnogo prometa. Tudi so se njeni dolžniki, istrski kmetje, že precej privadili na promet s posojilnico ter počeli redno posluževati se zavoda, seveda dozdej še vedno le kakor izposojevalci. Upamo pa, da bo kmalu med kmeti vsaj toliko blagostanja, da bo zavod delal z lastnim denarjem. Odbor je v minolem letu zgubil tri delavne ude: ravnatelja Matejčiča, prof. Finšgerja in prof. Kožuha. V narodno eksponiranem in nam sovražnem laškem gnezdu je bilo težko najti namestnikov tem požrtvovalnim možem. Izvoljeni so bili v odbor sledeči gospodje: prof. F. Frankovič, predsednikom, g. M. Kristofič podpredsednikom, g. H. Dominko blagajnikom, Fr. Kramberger tajnikom, g. I. Vrščaj knjigovodjo, I. Orel in I. Sabadin odbornika. Novi odbor želi, da bi mogel blagodejno delovati na prid istrskih Slovanov.

× Imenovanje. Sanitetnim asistentom na c. kr. namestništvu v Trstu je imenovan dr. Valentin Lucas.

× Volitev župana v Gorici. Kakor javljajo iz Gorice, je mestni svet v Gorici včeraj izvolil županom zopet dra. Karola Venutija.

## **Vesti iz Kranjske.**

\* Umrla sta predvčeraj v Ljubljani g. Simon Jahn, umirovljeni oficijal finančne prokurature in hišni posestnik, ter znani hotelier na Bledu in dolgoletni blejski župan g. Ivan Mallner.

\* Ponesrečil je v Črnomlju 27-l. cerkvenik Janez Junko. Dne 30. aprila je snažil v cerkvi altar, o čemur mu je spodletelo. Ulovil se je za neki kip, a ta je bil preslab, da bi ga držal in padel je s kipom vred na kamenita tla, ter obležal v nezavesti. Prebil si je črepinjo ter umrl.

\* Šolo so zaprli pri D. M. v Polju, ker razsaja tam škrlatica, in je že več otrok umrlo; dalje v Vel. Gabru, Zatičju, v Št. Vidu in v Zagorju, ker je tam mnogo otrok zbolelo za ošpicami.

\* Letošnje vojaške vaje so bodo vršile na Kranjskem okoli Postojne. Iz Celovca odrine vojaštvo 10. avgusta ter bo manevriralo preko Ljubelja, Trziča Kranja, Ljubljane, Blok in Loza, kjer bodo velike vaje, katerih se udeleži tudi vojaštvo iz Ljubljane in Trsta. Dne 4. septembra bo konec vojaških vaj.

\* Cigana Helda tovariši pod ključem. Kakor posnemamo iz »Slovenca«, se je oblastim posrečilo, polastiti se cigana in eiganke, ki sta v tovarišiji s ciganom Heldom (ki je bil nedavno obešen v Novem mestu in o katerem smo večkrat poročali) na Dolenjskem ubila kmeta Novljana in počela druge grozovitosti. Zaprta sta v zaporu novomeškega sodišča.

\* **Moderna šolska klop.** Ljubljanska narodna tverka za izdelovanje pohištva L. I. Naglasa je sestavila šolsko klop, ki ustreza najmodernejšim pedagoškimi zahtevam. Ta klop je vojna mornarica sprejela kakor najboljšo izmed doposlanih modelov ter jo naročila za mornarično strojno šolo. Tverka je to vzorno klop izločila v svojem skladišču javnosti na ogled.

\* **Samomor.** Predvčeraj po noči se je zastrupila v nekem ljubljanskem hotelu neka dama, ki se je predvčeraj pripeljala iz Trsta v Ljubljano. V zglasilnico se je vpisala: Albertine Unterwalder, Private, Wien. Zdravnik je konstatiral, da se je samomorilka zastrupila s karbolno kislino. Neki potnik, ki se je peljal iz Nabrežine v istem kupeju, kakor ta tujka in se je v istem hotelu nastanil, je damo opazoval in pripovedoval, da je dama že med vožnjo bila obupana in je tožila, da ne more več živeti, ker jej je smrt vzela otroka. Samomorilka je postila denar za pogrebne stroške in za stanovanje ter zavitek, kateri naj se pošlje Vilmi Flermakovi v Trstu, via Lazzaretto vecchio št. 14. Truplo samomorilke so takoj prenesli v mrtvašnico k sv. Krištofu.

\* **Zadruga mizarjev** se je ustanovila v št. Vidu nad Ljubljano. Namen zadruge je: Povzdiga zaslužka in pridobitka mizarjev v št. Vidu, Vižmarjih in okraja Ljubljanskega. Ta namen hoče zadruga doseči s proslavljanjem mizarjskih izdelkov in hišne oprave sploh v združnih prodajalnicah in s prejemanjem naročil; z nabavo dela za združnike, z napravovanjem surovin in skupnih strojarjev, z nakupovanjem pomagala, orodja in surovin, z dajanjem predumov na izdelano blago po močeh združne glavnice in pospeševanjem strokovnega izobraževanja združnikov. To je pač velekoristna naprava, kateri je žeteli popolnega vspela.

\* **O ljudskem gibanju** na Kranjskem v letu 1899 je povzeti sledeče: Med prebivalstvom od 505.639 duš je bilo sklenjenih 3489 zakonov; otrok pa je bilo rojenih 18.515. Število umrlih znaša 12.856 in sicer jih je umrlo v starosti: do enega meseca 1142, do enega leta 2834, do 5 let 5280, od 5 do 15 let 654, od 15 do 30 let 876, od 30 do 50 let 1169, od 50 do 70 let 2438 in čez 70 let 2439. Uzroki smrti so bili: v 659 slučajih prirojena življenjska slabost, v 1953 jetika, v 764 pljučnica, v 518 difterija, v 180 dušljivi kašelj, v 89 škrlatica, v 332 ošpice, v 153 legar (tifus), v 145 disenterija, v 17 cholera infantum, v 5 cholera nostras, v 28 mrzlica pri otročnicah, v 30 kužne rane, v 56 druge kužne bolezni, v 346 kap na možgane, v 186 organske srčne napake in bolezni v krvnih celicah, v 185 hudi izrastki in pri vseh ostalih druge različne bolezni. Ponesrečen je bilo 214 (mej temu 58 v vodi, 45 o raznih padeh, 11 oseb je zmrznilo, 14 je bilo povoženih itd.) Samomorov je bilo 44, umorov pobojev pa 40.

\* **Z brzovlaka** je skočil 23-letni Anton Bončar, doma od sv. Petra pri Novem mestu. Peljal se je iz Brezice v Ljubljano, a tu je pozabil izstopiti in je še le na prelazu na Marije Terezije cesti opazil, da žezapušča Ljubljano. Brez daljnjega uganjanja je torej vrgel iz kupéja najprej svoj kovček ter za njim skočil še sam. O tem se mu ni zgodilo drugega, nego da si je nekoliko poškodoval obleko. Romati pa je moral na magistrat.

\* **Na Gočah pri Vipavi** je umrl danes o poludne tamkajšnji učitelj in posestnik, gospod Fran Mercina. Pokojnik je užival velik ugled med učitelji na Notranjskem, je bil značajan narodnjak in izvrsten pevec. Večni pokoj duši njegov! — Pogreb bo v nedeljo popoldne.

## Razne vesti.

**Razjarjen obtoženec.** Porotniki na Dunaju so predvčerajnjem obsodili nekega trgovca na pet let ječe radi goljufije. To pa je moža tako razjarilo, da je kar zbesnel. Pograbil je kozarec, ki so bili na mizi branitelja, ter jih jel metati proti porotnikom. Le z velikim naporom so ga mogli ukrotiti in odvesti iz dvorane.

**Eksplodija.** Iz Petrograda javljajo včeraj: Na neki torpedovki v tuk. pristanišču je včeraj razletel kotel. O tem je zgubilo življenje šest oseb, ena je bila nevarno ranjena.

**Pravda Zola.** Iz Pariza javljajo, da se razprava v pravdi Zola in Perrux pred sodnim dvorom v Versailles-u, ki bi se imela pričeti dne 23. t. m., z ozirom na zakon o

amnestiji, predložen v parlamentu, odloži na poznejši čas.

**Da bi se državni pravdnik oženil s svojim substitutom** — je menda pač redka prikazen, a žensko gibanje omogočuje tudi taka presenečenja. V državi Montana v severoameriški uniji, je državni pravdnik Haskell oženil svojega substituta, namreč gospico Knowler, ki je baje sila ljubko dekle in prva ženska v montanski državi, ki izvršuje odvetniško stroko.

**General Cronje na sv. Heleni.** Pariški list »Matin« je odposlal svojega poročevalca, da bi na sv. Heleni obiskal generala Cronje ter ostal nekaj časa na otoku. Prišedšemu tja, pa je bilo francoskemu novinarju naznanjeno, da se brez dovoljenja urada za kolonije v Londonu ne sme izkreati. Vsled tega dogodka so na Francoskem nevoljni tem bolj, ker je Anglija za časa družega francoskega cesarstva odstopila Franciji ves plateau Longwood, kjer je živel in umrl Napoleon I. in je to, ne le po umevanju Francozov, marveč tudi mnogih Angležev, francoska zemlja ter je postopanje proti poročevalcu »Matin-a« docela krivično.

**Zaroka na dvoru.** Včerajšnja »Wiener Zeitung« javlja: Nadvojvodinja Marija Imaculata Rajnerija, hči pok. nadvojvode Karola Salvatorja, se je s privoljenjem cesarja zaročila z vojvodo Robertem Württembergskim.

**Grozodejski umor** je izvršil nedavno neznan zločinec na 79-letni beračici Karolini Fouermantin v Colembesu (Seinski departament), ki je stanovala v neki napol razpadli kočici brez oken iz vrat. Starka je imela otroke jako rada in otroci iz okolice so prihajali k njej, da jim je pripovedovala razne povesti. Neki dan pa starke ni bilo iz kočice in ko so šli gledat v kočico, našli so jo v veliki luži strjene krvi in s preparanim telesom. Morilec ji je iztrgal čreva ter jih ovil mrtvi žrtvi okoli vratu, jetra pa je vrgel ob zid, da so obležale na tleh. Vsa soba je bila krvava. O zločincu ni sledu. Neumevno je res, kako more človek tako podivjati, da izvrši tako grozodejstvo iz zgolj bestialne zlobe.

## Brzovjavna poročila.

### Državni zbor.

**DUNAJ 18. (K. B.)** Zbornica poslancev. Minister za nauk je odgovoril na interpelacijo posl. Weisskirchnerja glede dogodkov na dunajskem vseučilišču. Slikal je dogodke ter izrazil prepričanje, da se rektorju in senatu posreči uvesti zopet normalne razmere; izjavil je, da ni umestno motiti akademične oblasti v tem prizadevanju ali posegati v njih pristojnost, kar bi položaj, ki se je začel jasni, lahko zopet zamršilo.

Predsednik je v soglasju z zbornico vladni predlogi o alkoholu in o deveturnem delavniku v rudnikih brez prvega čitanja odkazal odsekem; potem so začeli čitati vloge, kar se vrši še sedaj ob 1¼ uri popoldne.

### Iz železniškega odseka.

**DUNAJ 18. (K. B.)** Današnja seja železniškega odseka, katere se je udeležil tudi železniški minister pl. Wittek, je bila brezvspešna, in sicer vsled obstrukcije Mladočehov, ki so zahtevali doslovno čitanje in glasovanje po imenih glede vseh peticij, postavljenih na dnevni red. Na opazko poslanca Knolla, koliko časa bo še pač trajala ta šala, je odgovoril posl. Maštalka: Dokler češki narod ne vdobi zadoščenja za razžalitev z dne 17. oktobra 1899. O prepiranju, ki je nastalo vsled tega, je vladal velik nemir. vsled česar je načelnik Kaftan zaključil sejo.

**Iz nemškega parlamenta. — Lex Heinze.**

**BEROLIN 17. (K. B.)** V državnem zboru so nadaljevali posvetovanje o »Lex Heinze«. Zbornica je bila dobro okiskana. Mnogo spremembnih predlogov je bilo uloženih pismenim putem. Razprava je pričela s poimenskim glasovanjem o predlogu Heine, glasom katerega bi se 8 paragrafov o hudih nepristojnostih ne smelo rabiti proti izdelkom in posnetkom upodabljaljovih umetnosti in tiaska. Glasovanja se je udeležilo 290 poslancev. Predlog so odklonili z 210 glasovi proti 80. Predsednik je priobčil, da je bilo uloženih mnogo predlogov. Potem se je zbornica posvetovala o predlogu socialnih demokratov, da je omejiti moč policije nasproti sramodejstvom.

### Italijanska komora razpuščena.

**RIM 18. (K. B.)** »Agence Stefanie« javlja, da je kralj podpisal dekret o razpustu zbornice poslancev. Nove volitve se bodo vršile dne 3. junija, dopolnilne dne 10. junija t. l. Državni zbor se suide 16. junija.

### Iz Deebirskih rudnikov.

**KIMBERLEY 17. (K. B.)** Dr. Jameson je prevzel ravnateljstvo Deebirskih rudnikov.

### Vojna v južni Afriki.

#### Angleži v Ladybrandu.

**LONDON 17. (K. B.)** »Reuter« javlja včeraj iz Maserna, da so Angleži zasedli Ladybrand.

**General Rundle v Mequatlingsneeku.**

**TABANECHU 16. (K. B.)** General Rundle je zasedel Mequatlingsneek.

#### Ustaja v deželi Griqua.

**LONDON 17. (K. B.)** »Reuter« javlja včeraj iz Upnigtona: Tukajšnji okraj še ni docela miren. V okraju Gootdrink so ustaši včeraj oropali neko skladišče. V Upnigtonu se bojijo napada.

#### Izpred Mafekinga.

**LONDON 17. (K. B.)** »Reuter« javlja iz Pretorije dne 15. t. m.: Uradno poročilo z bojišča poroča: Zavezne čete so v soboto jutro vzele v naskoku trdnjavo okrog Mafekinga, a po noči od sobote na nedeljo so jih Angleži obkolili ter so Boerci izgubili, kolikor je dosedaj znano, 7 mrtvih, 17 ranjenih in nekaj ujetih. Kakor je slišati so Boerci včeraj odbili prednjo stražo južne pomožne kolone.

#### Boersko odposlanstvo v Ameriki.

**NEWYORK 17. (K. B.)** Mayor (župan) je sprejel v mestnem domu o navzočnosti mnogih dostojanstvenikov odposlanec boerskih držav ter jih je zagotavljal, da jih svobodoljubni narod prisrčno sprejme. Potem so govorili odposlanci ter apelirali na sočutje Amerikancev. Wessela je dejal: Ne prosimo vas, da pojedete za nas v boj; prosimo vas le, recite Angležem, da prenehajo in pomislijo, kaj delajo.

#### Nova prestolnica transvaalska.

**LONDON 18. (K. B.)** »Times« javljajo iz Lourenzo Marqueza z dne 16. t. m.: Ni dvoma, da hoče Krüger, kakor govorijo v Pretoriji, zapustiti prestolnico. Vlado transvaalsko mislijo prestaviti v Lydenburg ter poskusiti potem zadnji odpor. Državni zbor (volksraad) da je odobril ta predlog. Mnogo uradnikov se pripravlja na beg. Državni tajnik Reitz se misli baje nastaniti v južni Afriki. Vlada ni izpolnila svoje obljube, da bi bančnim zavodom za pol milijona kovanega denarja, katerega je zahtevala in dobila pred dvema mesecema, vrnila zlato v šibicah.

## Trgovina in promet.

### Krajna železnica Ljubljana-Vrhnika.

S 1. junijem opuste nakladišče Log krajne železnice Ljubljana-Vrhnika. Od te dobe se na tem mestu ne bo več sprejemalo niti oddajalo pošiljatev v celih vagonih. Oseb, prtljage in psov od tega dne naprej ne bo več odpravljala čuvaj v Logu, ampak sprovodniki potom doplačevanja.

### Druga železniška zveza s Trstom.

Železniško ministerstvo je za danes popoldne sklicalo železniški odsek zbornice poslancev v svrhu, da prouči vladni načrt o drugi neodvisni železniški zvezi med Trstom in notranjostjo ter poroča o istem.

### C. kr. priv. južna železnica.

Občni zbor južne železnice je odobril prometno poročilo ter sprejel predlog, da se razdeli dividenda po 2 franka od delnice ter prepíše znesek 73.618 K na novi račun. Upravnemu svétu so podelili absolutorij.

### Donavsko parobrodno društvo.

Občni zbor tega društva je sprejel poročilo o prometu v letu 1899. ter odobril predloge upravnega svéta. Dividenda znaša 8 gold. od delnice. čisti dobiček 466.091 goldinarjev.

### Zlato v Eritreji.

Iz Rima poročajo, da so tjakaj dospele zelo ugodne vesti o zlatu, ki so ga našli v Eritreji. Pravijo, da se je ustanovila angleško-italijanska družba, ki bo izkoriščala zlate rudnike. Glavnica te družbe znaša dva milijona lir.

### Denarni trg.

Na dunajskem javnem trgu se je položaj malo poslabšal ter so bili stavki za bančne akcepte prve vrste 4<sup>3</sup>/<sub>16</sub>%. V Berlinu pa je zasebni diskont padel na 4<sup>5</sup>/<sub>8</sub>%.

### Druga železniška zveza s Trstom.

«Pester Lloyd» je minole dni v gospodarskih svojih člankih kritikoval gospodarske predloge avstrijske vlade. In — alfa in omega teh razmišljanj je bilo, da bi izvedba gospodarskega programa naše vlade znatno bila v škodo ogerskemu gospodarstvu ter da bi bil posebno zelo poškodovan reški pristan. Ni treba posebno poudarjati, da je najvažnejša točka sedaj v gospodarskem programu naše

vlade druga železniška zveza s Trstom. Proti ti rujejo Ogrji. Na članke »Pester Lloyd« pa je odgovoril — «Prager Tagblatt», ki zastopa oficijelno češko-nemško industrijo. Pravi: Z izvršitvijo nameravane železniške proge pridobita avstrijska industrija in posebno pa tržaški pristan prav malo. Z ozirom na zemljepisne razmere se nagiblje avstrijska industrija, ki misli na izvoz, — te je pa največ v severnih delih države — k lukam baltičkim in onim Severnega morja. Če bi se hotelo smer izvoza obrniti k Trstu, bi se morale izvesti znatne železniške spremembe in privedi k veljavi dosledno in ugodno tarifovo politiko. Najbolj industrijalni krajji v državi bodo še potem, ko se železniška zveza skrajša za cele 103 km., imeli bližje v Hamburg, nego pa v Trst. Dosedaj je središče dopravne zveze mej Hamburgom in Trstom pri Budejovicah na Češkem; po izvršitvi druge železniške zveze bi sicer nastalo središče pri Benešovem, kar pomeni, da bodo okrajji najbolj industrijalni še nadalje imeli bližje v baltičke in druge severne luke, katere so navadno še poleg izlivov velikih plovnih rek, po katerih je doprava tudi cenejša nego po železnici. Doprava n. pr. od Usti nad Labo v Hamburg je štirikrat cenejša nego od Usti nad Labo v Trst. Na jug k Trstu se nagiblje zgolj izvoz sladkorja in onih izvoznih izdelkov, ki so navezani na Indijo, Kitaj in Japonsko. Iz teh dveh glasov spoznamo mi že dovolj, zakaj gre z gradnjo druge železniške zveze s Trstom tako. Ogrji so proti nji zaradi tega, ker se boje, da bo vsled nje poškodovano ogersko gospodarstvo. In to ni malega pomena, ker Ogrji so velik činitelj v avstrijski politiki! Čehi in v obče poslanci iz industrijalnih krajev pa že iz gospodarskih razlogov niso nič kaj naklonjeni temu projektu.

Kakor videti, smo na jugu skoro popolnoma osamljeni. Ker pa je za nas druga železniška zveza prav velikanske važnosti, posebno še za nas na Gorškem, moramo torej celo stvar marljivo zasledovati, da ne izgubimo kake ugodne prilike, ki bi se dala morebiti koristno uporabiti.

Ta člančič smo posneli po »Soči«, da naši čitatelji čujejo razna menenja.

### Trgo vinske vesti.

**Budimpešta 18.** Pšenica za maj K. 7.83 do 7.84 Pšenica za oktober K. 8.01 do 8.02 Rž za maj K. 7.— do 7.01 Rž za oktober K. 7.10 do 7.11. Koruza za maj K. 5.52 do 5.53. Koruza za jul K. 5.58 do 5.59 Oves za maj K. 5.10 do 5.11 Oves za oktober K. 5.27 do 5.28.

Pšenica; pontudbe zadostne, povpraševanje zmerno, mirno. Prodaja 14.000 mst. nesprenunjeno. Vreme: jasno, vročina.

**Hamburg 18.** Trg za kavo. Santos good average za maj 37.—, za september 38.— za december 38.75 za mare 39.25 Denar.

**Havre 18.** Kava Santos good average za maj 50 kg. frankov 44.25, za september 50 k. frankov 45.25.

### Dunajska borza dne 18. maja.

|                          | danes  | včeraj |
|--------------------------|--------|--------|
| Državni dolg v papirju   | 97.90  | 97.85  |
| " " v srebru             | 97.60  | 97.65  |
| Avstrijska renta v zlatu | 116.—  | 116.05 |
| " " kronah 4%            | 97.—   | 97.—   |
| Kreditne akcije          | 723.50 | 722.75 |
| London 10 Lsr.           | 242.55 | 242.60 |
| 20 mark                  | 23.66  | 23.66  |
| Napoleoni                | 19.27  | 19.27  |
| 100 italijanskih lir     | 90.55  | 90.55  |
| Cikini                   | 11.34  | 11.34  |



V svojem in v imenu vseh sorodnikov javljata podpisana žalostnim srecem, da je naš preljubljeni soprog, oče, brat in svak, gospod

## Fran Mercina

danes o poludne v Gospodu zaspal, previden s sv. zakramenti za umirajoče.

Pogreb bo v nedeljo, dne 20. t. m. popoldne.

Blagi pokojnik bodi priporočen v blag spomin in molitev!

Na Gočah pri Vipavi, dne 18. maja 1900.

Ivanka Mercina, roj. Cotič,  
soproga.  
Maks Cotič,  
svak.

